07/02/2022

Το 2022 επετειακό έτος αυτογνωσίας

/ Γνώμες

Αναστοχασμός για τα πριν και μετά της Μικρασιατικής Καταστροφής

Του δρος Μάξιμου Χαρακόπουλου

Τα έφερε έτσι η μοίρα που η επέτειος της αναγέννησης του έθνους ακολουθείται από την επέτειο μιας μεγάλης εθνικής τραγωδίας. Όπως, λοιπόν, πέρυσι εορτάσαμε -έστω εντός των δεδομένων συνθηκών της πανδημίας- τα 200 χρόνια από την επανάσταση του 1821, που σήμανε την απαρχή της διαδικασίας συγκρότησης του ελεύθερου ελληνικού κράτους, φέτος 100 χρόνια από τη Μικρασιατική Καταστροφή του 1922 οφείλουμε να οργανώσουμε αντίστοιχες εκδηλώσεις μνήμης και προβληματισμού. Πρόκειται για δύο γεγονότα σταθμούς στη σύγχρονη ιστορία μας. Το ένα συνιστά το ξεκίνημα της υλοποίησης της Μεγάλης Ιδέας το άλλο σηματοδοτεί το τέλος της.

Καλούμαστε, λοιπόν, να συνεχίσουμε την προσπάθεια αναστοχασμού του σύγχρονου βίου μας, να επανεξετάσουμε τις επιτυχίες και τα λάθη του παρελθόντος, να γνωρίσουμε και πάλι τον εθνικό μας εαυτό, με τα προτερήματα και τα ελαττώματά του, κι έτσι να πορευτούμε απέναντι στις προκλήσεις του μέλλοντος.

Γι’ αυτό πρέπει να αδράξουμε την ευκαιρία και να συζητήσουμε τα πριν και τα μετά της καταστροφής, να ξεδιπλωθεί ένας γόνιμος διάλογος και, πρωτίστως, οι νέοι μας να γίνουν κοινωνοί της ιστορίας μας. Την άποψη αυτή υποστήριξα και με σχετική Επίκαιρη Ερώτηση προς την υπουργό Πολιτισμού κ. Λίνα Μενδώνη.

Η πρότασή μου είναι οι σχετικές εκδηλώσεις να κινηθούν σε τρεις παράλληλους άξονες:

Ο πρώτος, ασφαλώς, έχει να κάνει με τα ίδια τα γεγονότα της περιόδου αυτής, δίδοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στο πλαίσιο εντός του οποίου εκτελείται και κορυφώνεται η επιχείρηση της Γενοκτονίας των Χριστιανών της Ανατολής, δηλαδή Ελλήνων της Ιωνίας και του Πόντου, Αρμενίων και Ασσυρίων. Σχέδιο που στόχευε στη δημιουργία ενός ομοιογενούς θρησκευτικά κράτους, υποχείριο στις βλέψεις επιρροής ξένων δυνάμεων στην Εγγύς και Μέση Ανατολή και στις πλουτοπαραγωγικές τους πηγές. Η ανάδειξη αυτής της κρίσιμης παραμέτρου δεν συνιστά μόνο αποτύπωση της ιστορικής αλήθειας, αλλά αποτελεί και την ορθότερη απάντηση σε όσους, σήμερα, από την γείτονα χώρα όχι μόνο διαστρεβλώνουν το παρελθόν, αλλά επιδιώκουν να βαδίσουν στα μονοπάτια του επικίνδυνου αναθεωρητισμού και του ανιστόρητου νεοοθωμανισμού.

Ο δεύτερος άξονας πρέπει να στοχεύει στην παρουσίαση της τρισχιλιετούς ιστορίας του μικρασιατικού ελληνισμού, που αποτέλεσε έναν διαρκή φάρο πνευματικής ζωής. Από την εποχή του Ομήρου, του Θαλή, του Ηράκλειτου και του Ηροδότου, στην εποχή που ρίζωσε, από τον 1ο κιόλας αιώνα, ο Χριστιανισμός, όπως μαρτυρούν οι 7 Εκκλησίες της Αποκάλυψης του Ιωάννου. Κι από την περίοδο του Βυζαντίου, όπου η Μικρασία αποτέλεσε για μια χιλιετία την καρδιά της Αυτοκρατορίας, τροφοδοτώντας την με τους Πατέρες της Εκκλησίας, με αυτοκράτορες και πατριάρχες και με σοφούς επιστήμονες, όπως οι Ανθέμιος και Ισίδωρος που δημιούργησαν τον απαράμιλλου κάλλους Ναό της Αγίας Σοφίας, μέχρι τους χρόνους μετάτην Άλωση της Πόλης που, παρά τους μαζικούς εξισλαμισμούς, ήκμασαν τα γράμματα και οι τέχνες, με απόγειο τον 19ο και τις αρχές του 20ού αιώνα. Όλον αυτόν τον ανεκτίμητο πλούτο και την προσφορά των Μικρασιατών Ελλήνων είναι χρέος μας να τον κάνουμε γνωστό στον μέσο πολίτη.

Τέλος, ως τρίτος άξονας, αξίζει να αναδειχθεί το έπος της αποκατάστασης των προσφύγων, η εγκατάσταση του τεράστιου, για τα ελληνικά δεδομένα, προσφυγικού πληθυσμού στην Ελλάδα και η προσπάθειά του να οικοδομήσει μια νέα ζωή. Πρόκειται για ιστορικό άθλο για μια φτωχή χώρα, όπως ήταν η πατρίδα μας, και οφείλουμε να τον θέσουμε στις σωστές του διαστάσεις, καταδεικνύοντας και τη μεγάλη προσφορά των προσφύγων σε κάθε τομέα της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής, πνευματικής και καλλιτεχνικής ζωής των τελευταίων 100 ετών.

Ελπίζω ότι η ελληνική πολιτεία θα αρθεί στο ύψος των περιστάσεων και το 2022 θα είναι, όπως και το 2021, μια εξίσου συναρπαστική χρονιά για την ιστορική μας αυτογνωσία.

Ο δρ Μάξιμος Χαρακόπουλος είναι Γενικός Γραμματέας της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας, βουλευτής Λαρίσης της Νέας Δημοκρατίας, πρώην υπουργός.